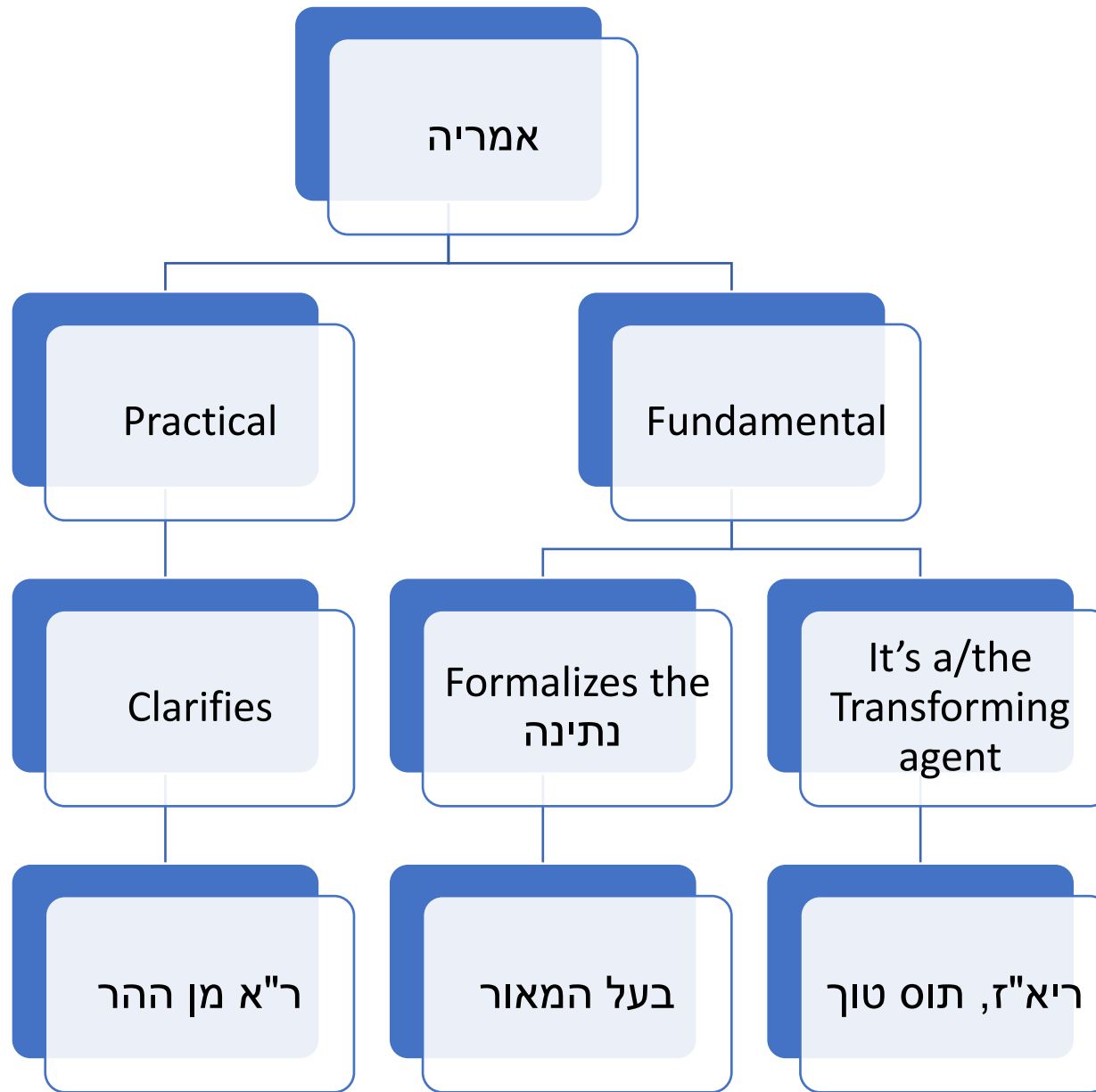

אמירה בקידושין

תלמוד בבלי מסכת קידושין דף ה עמוד ב

ת"ר: כיצד בכסף? נתן לה כסף או שוה כסף, ואמר לה הרי את מקודשת לי הרי את מאורסת לי הרי את לי לאינתו - הרי זו מקודשת; אבל היא שנתנה, ואמרה היא הריני מקודשת לך, הריני מאורסת לך, הריני לך לאינתו - אינה מקודשת. מתקיף לה רב פפא: טעמא דנתן הוא ואמר הוא, הא נתן הוא ואמרה היא - אינה מקודשת, אימא סיפא: אבל היא שנתנה לו ואמרה היא - לא הוּוּ קידושין; טעמא דנתנה היא ואמרה היא, הא נתן הוא ואמרה היא - הוּוּ קידושין! רישא דוקא, סיפא כדי נסבה. ותני סיפא מילתא דסתרא לה לרישא? אלא ה"ק: נתן הוא ואמר הוא - פשיטא דהוּוּ קידושין, נתן הוא ואמרה היא - נעשה כמי שנתנה היא ואמרה היא, ולא הוּוּ קידושין. ואב"א: נתן הוא ואמר הוא - מקודשת, נתנה היא ואמרה היא - אינה מקודשת, נתן הוא ואמרה היא - ספיקא היא וחיישינן מדרבנן.

Can you skip אמריה?

Is Verbalization
necessary?

Yes- Rabbeim of the
Meiri- even shtar
need explicit verbal
kiddushin, and the
eidim must hear it

Riaz- Amirah is ikkar
kiddushin

No- Mordechai,
Rashba – if it's clear,
then we don't need
verbalization

Maybe- Chachmei
haHar- says that shtar
doesn't need
verbalization,

R Avraham min
haHar said amirah is
only for birur

but Meiri formulates
it as "the shtar itself
expresses the
הרי את מקודשת

אמירה דינה

נתנה הוא ואמרה היא - ספיקא וחיישינן מדרבנן

- a. Q: What is the nature of אמירה in a מעשה קידושין?
  - a. Clarifying that this is indeed לשם קידושין - R Avraham of Montpellier
  - b. Formalizing the נתינה - Baal haMeor, probably Meiri, maybe Tosf Toch
  - c. The Amirah is the primary part of the קידושין just like in הקדש! – Riaz, Maybe Tosf Toch
- b. Q: Is אמירה a necessary component of a מעשה קידושין?
  - a. Yes- Rabbeim of the Meiri- even shtar need explicit verbal kiddushin, and the Eidim must hear it,
    - a. Riaz- it's the ikkar.
  - b. No- Mordechai, Rashba – if it's clear, then we don't need verbalization
  - c. Maybe- Meiri- says that shtar doesn't need verbalization, but he formulates it as “הרי את מקודשת”
- c. Q: "נתן הוא ואמרה היא" of דין דאורייתא - "ספק הוא וחיישינן מדרבנן"?
- d. Q: What is the ספק of "נתן הוא ואמרה היא"? In other words, on what basis would "נתן הוא ואמרה היא" be effective, and on what basis would it be ineffective?
- e. Q: What is the דין of "נתנה היא ואמר הוא"?

תלמוד בבלי מסכת קידושין דף ה עמוד ב

נתן הוא ואמר הוא - מקודשת, נתנה היא ואמרה היא - אינה מקודשת, נתן הוא ואמרה היא - ספיקא היא וחיישין מדרבנן.

• ספיקא היא- מה היא הספק?

- הספק היא במעמד אמירה בקידושין- האם היא הכרחי או לא
- ספק בחשיבות של מי אומר האמירה- יש צורך אמריה אבל האם צריך להיות של החתן?
- הספק היא בדעת של החתן וכלה או בפרשנות של אמירה הזאת?

• וחיישין - למה חיישין?

- אמור להיות קידושין, וחוששין שאינו?
- או שאמור להיות אינה מקודשת וחיישין שמקודשת?

• מדרבנן

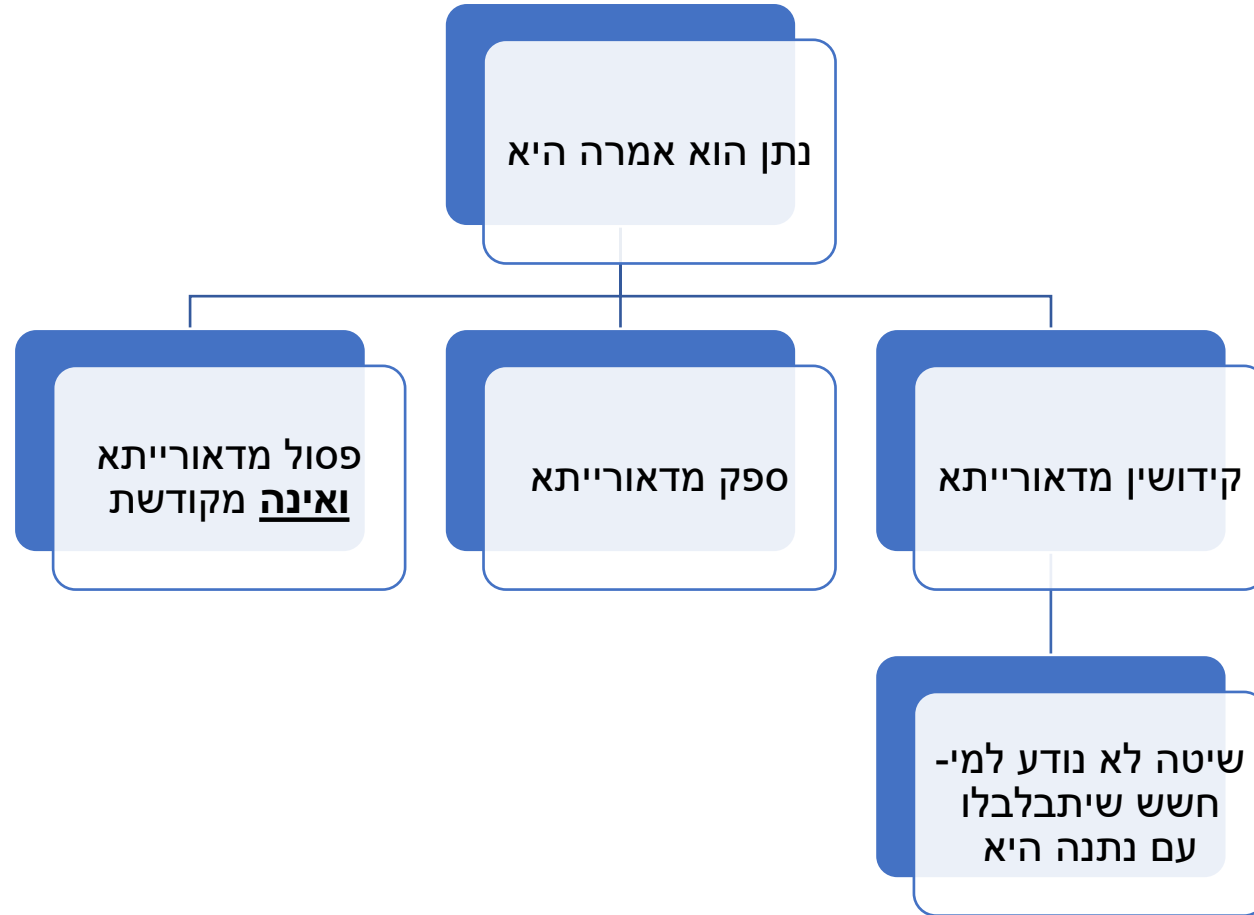
- מה דרבנן, ומה היא הדין מדאורייתא?

"חיישינן"

שיטה לא נודע למי קידושין דף ה עמוד ב

ספקא הוי וחוששין מדרבנן. וא"ת אטו כי מספקא לן מילא וחיישנן לספקא מדרבנן הוא דחיישינן לה הא ודאי דינא הוא דניחוש לה כיון דמספקא לן, יש לומר מדאורייתא פשיטא לן דהוּו קידושין דמי כתב כי יקח ויאמר הוא, ועוד דהא קיחה קיחה משדה עפרון גמרינן ובשדה היכא דיהיב כספא בין דאמר מוכר שדי מכורה לך בכסף זה בין דאמר לוקח שדך קניה לי הוּו זביני זביני, אבל חכמים גזרו נתן הוא ואמרה היא אטו נתנה היא ואמרה היא.

"חיישינן"

הר"ן על הרי"ף מסכת קידושין דף א עמוד ב
והאי לישנא דאמרי' ספיקא הוי וחיישינן מדרבנן מספקא לי טובא דכיון דספיקא הוא הוה ליה ספיקא דאורייתא והיכי
קאמר דחיישינן מדרבנן הא מדאורייתא נמי איכא למיחש
והרב אלפסי ז"ל כתב בלשון הזה בהלכות ואם נתן הוא ואמרה היא חיישינן מדרבנן וצריכה גט ולא כתב ספיקא הוא
ונראה שהוא סובר דכי אמרי' ספיקא הוא לאו דוקא דמדינא פשיטא לן דלא הוּו קידושי כיון דאמרה היא אלא שחכמים
החמירו בדבר ועשאוהו כספק ולישנא דספיקא הוא לפי זה לא אתי שפיר
והר"ם במז"ל כתב בפרק הנזכר נתן הוא ואמרה היא ה"ז מקודשת מספק ולא הזכיר מדרבנן כלל אלא ספק קידושין
ולפיכך אני מסתפק בכל ספק קידושין אי צריכה גט מדאורייתא או לא דאפשר דמדאורייתא שרי' משום דאיכא למימר
העמד אשה על חזקתה דמאי שנא מכל תיקו דממונא דאמרינן ביה העמד ממון על חזקתו והסכימו בו כל גדולי האחרונים
ז"ל שאפי' תקפו תובע מוציאין אותו מידו הכא נמי מדינא אית לן למימר הכי ושתהא מותרת להנשא אלא שמפני חומרא
דערוה אסרוה רבנן ומשום הכי אמרינן הכא דספיקא הוי וחיישי' מדרבנן. אבל הרב אלפסי ז"ל כתב לקמן בפירקין [דף ח
ב] בבעיא דרב מארי בכלב הרץ אחריה דסלקא בתיקו דהויא לה ספיקא דאורייתא ולחומרא וצריך עיון:

נתן הוא אמרה היא

פסול מדאורייתא
ואינה מקודשת

ספק מדאורייתא

קידושין מדאורייתא

רי"ף- אין שום ספק

רמב"ם

שיטה לא נודע למי-
חשש שיתבלבלו
עם נתנה היא

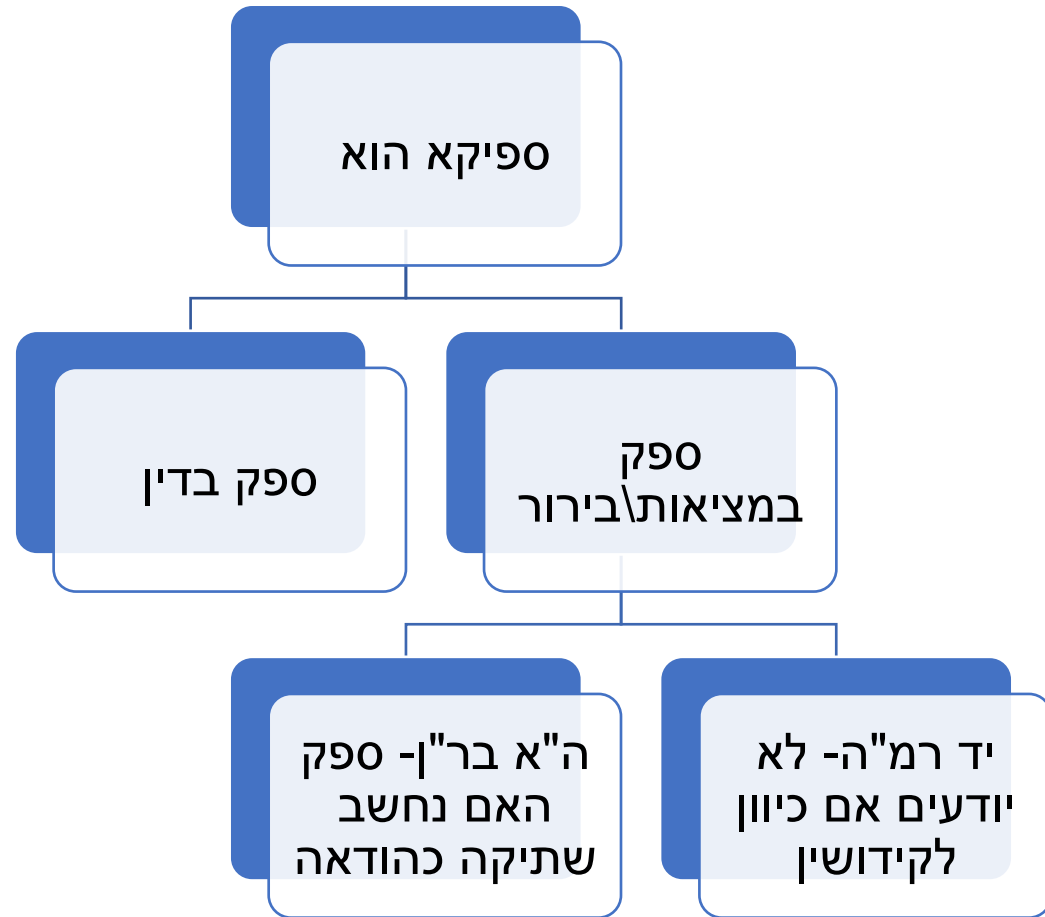
"ספיקא הוא"

הר"ן על הרי"ף מסכת קידושין דף א עמוד ב
דבשלמא נתן הוא ואמרה היא כיון שבשעת נתינה אמרה היא והוא שתק
הרי הוא כמסכים לדבריה כשם שאנו אומרים בנתן הוא ואמר הוא ושתקה
היא דשתיקה דידה כהודאה וכאן נמי כיון שהוא שותק בשעת נתינה י"ל
שהוא מסכים לדבריה ואף על פי שלא פירש הוה ליה כמדבר עמה על
עסקי קידושיה ונתן לה קידושיה ולא פירש דקי"ל (דף ו א) כר' יוסי דאמר דיו
הלכך איכא למימר דה"ל כנתן הוא ואמר הוא אבל נתנה היא ואמר הוא כיון
שאינו חשוב ליכא למימר דקרינן ביה כי יקח כלל ומשום הכי ליכא לספוקי
דליהו קידושי אבל בעל הלכות גדולות ז"ל כתב דנתנה היא ואמר הוא נמי
ספיקא הוי ולא נראו דבריו.

"ספיקא הוא"

משנה למלך הלכות אישות פרק ג הלכה ב

[ב] ואם נתן הוא ואמרה היא ה"ז מקודשת מספק. הכי אמרינן בפ"ק דקידושין נתן הוא ואמרה היא ספיקא הוי וחיישינן מדרבנן וכתב הטור ס"ס כ"ז וז"ל ואם נתן הוא ואמרה היא אם היה מדבר עמה על עסקי קידושין הוו ודאי קידושין ואם לאו הוו ספק קידושין וכתב הרמ"ה וכ"ש אם ענה הבעל הן בשעת נתינה דהוו ודאי קידושין אפילו אם אין עסוקין באותו ענין ע"כ. וכתב מרן הב"י דטעמא דמסתבר הוא. ולכאורה נראה דסובר הרמ"ה דטעמא דמספקא לן בנתן הוא ואמרה היא היינו משום דהוא נתן סתם ולא נודע אם לשם קידושין או פקדון או מתנה וכי אמרה היא הריני מקודשת לך בזה שמא לא חש לדבריה ומש"ה כתב דהיכא דענה הן דמקודשת ודאי. דאי טעמא משום דמספקא לן דכי בעינן כי יקח הוא שהאמירה ג"כ יהיה שלו וכשאמרה היא לא מיקרי כי יקח. א"כ כי ענה הן מאי הוי והלא ע"י אמירתו נגמרו הקידושין.

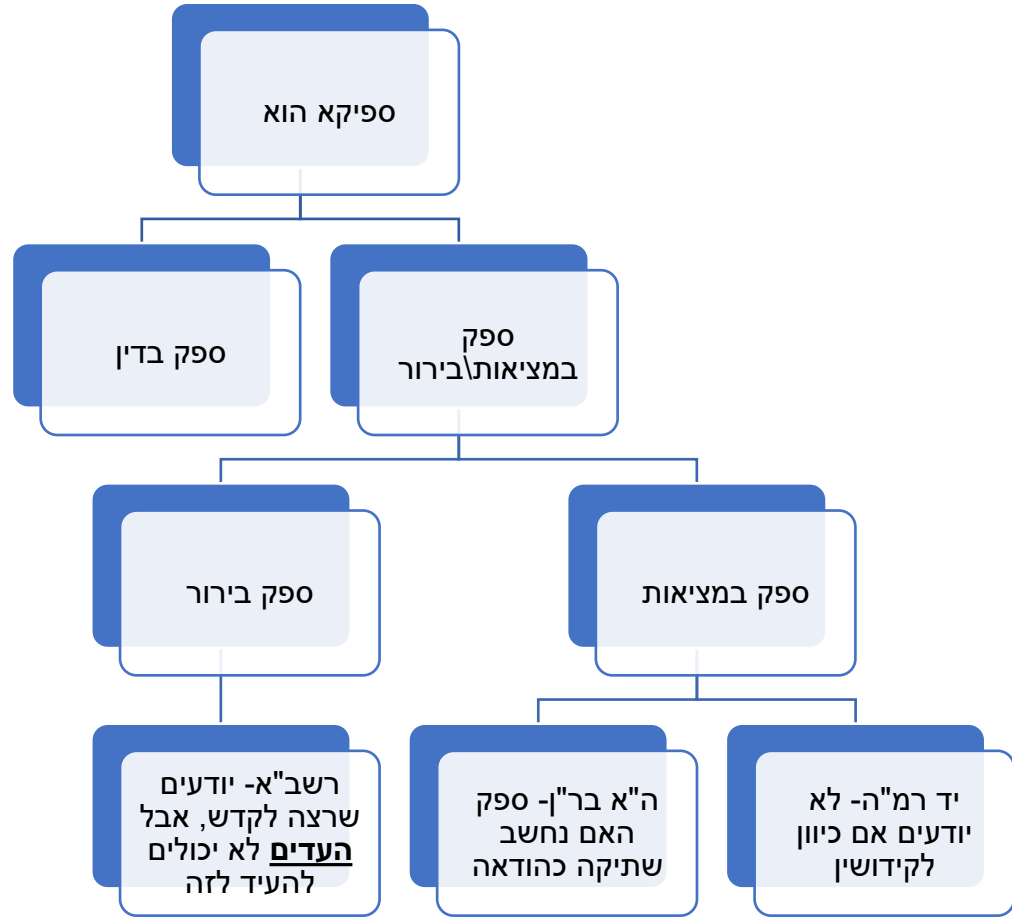

"ספיקא הוא"

חידושי הרשב"א מסכת קידושין דף ה עמוד ב

ואף על פי שהדברים מראין דלדעת מה שאמרה לו נתן הוא וכמו שפירש דמי **מ"מ העדאת עדים בעינן** דהמקדש בלא עדים אין חוששין לקדושין, א"כ כיון שלא פירש כן ואפשר שלשם מתנה נתן ולא לשם קדושין אף על פי שהוא מודה (נ"א: מוכח) דלשם קדושין נתן כמו שאמרה **אפ"ה אין כאן עדות שמיעה ולא ראייה לשם קדושין** (נ"א לשם עדות) **אלא שהם דנין כונת הלב ואין כאן עדות**, אבל בשהיו עסוקים באותו ענין כיון שהוא בעצמו נתרצה בהם מעיקרא ה"ז כאלו פירש עכשיו בשעת נתינה דאדבורא דנפשי' קא סמיך ויהיב.

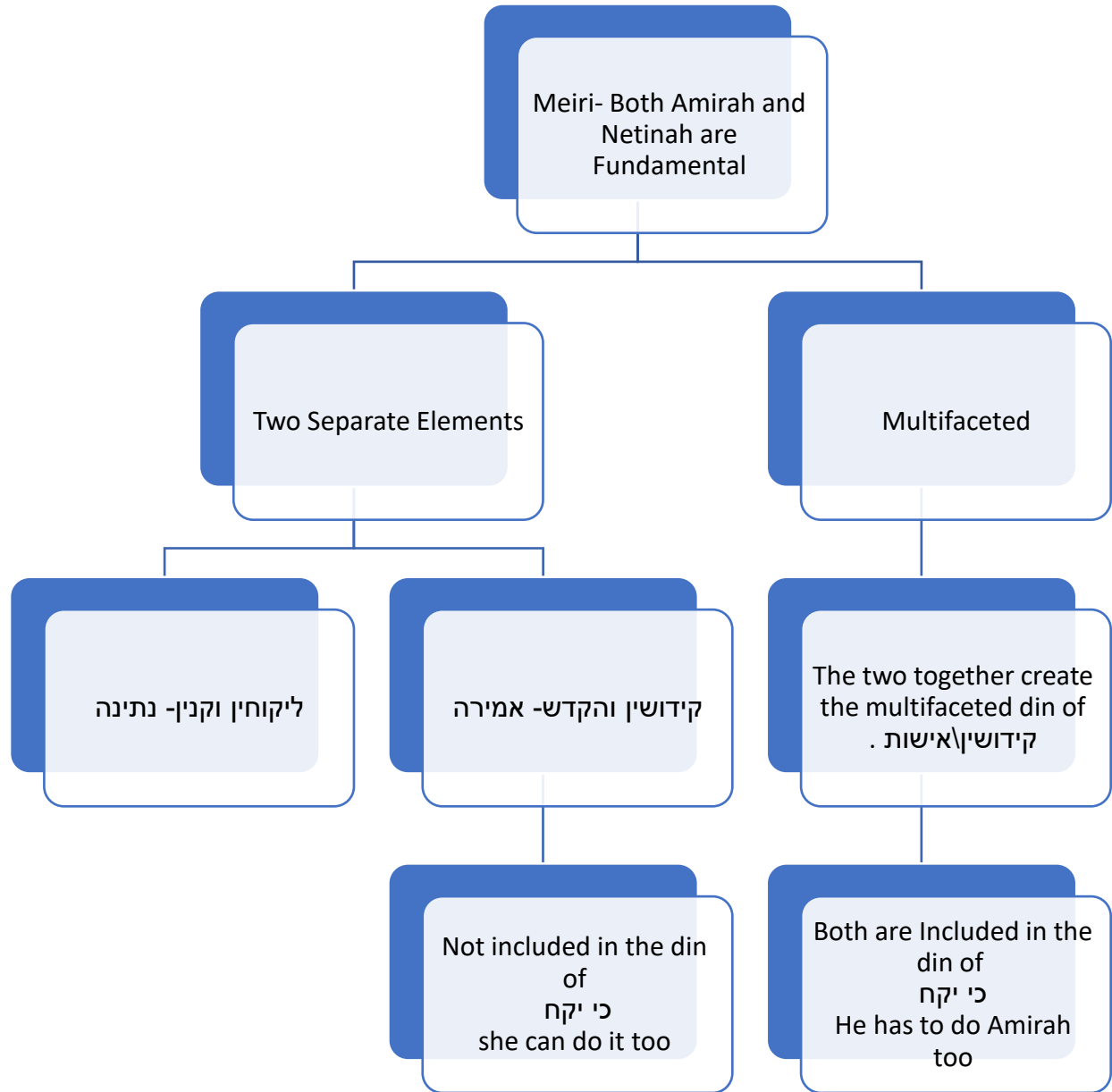
האם גם האמירה צריך להיות ממנו

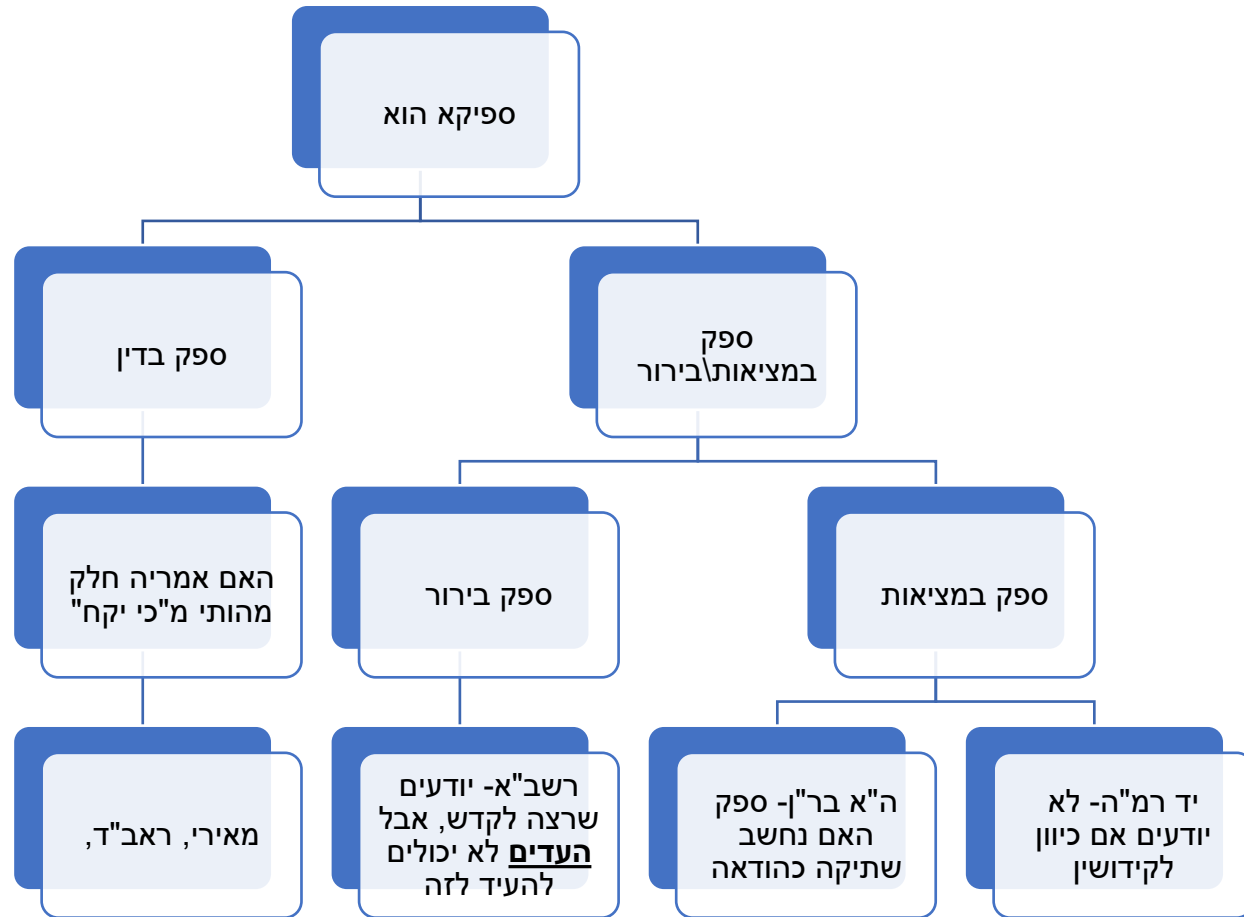
בית הבחירה למאירי מסכת קידושין דף ה עמוד ב

עיקר קדושי כסף הוא שיהא האיש נותן לאשה כסף או שוה כסף ויאמר לה הרי את מקדשת לי או הרי את מאורסת לי או הרי את לי לאינתו ואין צריך לומר בדבר זה אלא שהלשון מבורר יותר בכך כמו שהתבאר אבל אם נתנה היא ואמרה לו הריני מקדשת לך אין זה כלום נתן היא ואמרה היא ר"ל הריני מקדשת לך בכסף זה שנתת לי הרי הן קדושי ספק וחוששין מדרבנן ואף על פי שספק תורה הוא שהרי עקר הספק הוא בכי יקח אם רוצה לומר נתינה לחודה או נתינה ואמירה

ראב"ד מבוא שקובץ שיטות קמאי (ה:)

אלמא קסבר דאפי' אמירה היא במשמעות כי יקח. אימא סיפא טעמא דנתנה וכו' הא נתן הוא וכו' הוּו קדושי'. אלמא קסבר נתינה בלחוד הוא במשמעות כי יקח.

האם הוא צריך גם לברר

- חידושי הרמב"ן מסכת קידושין דף ה עמוד ב
- אבל נתן הוא ואמרה היא ספיקא הוי משום דכי יהיב אדעתא דתהא מקודשת לו יהיב, ואף על פי שלא פירש הוא באה היא ופירשה הסתם שלהם שעל מנת כן נתן.
- Can she provide the clarification of the intent to be mikadeish? We definitely require that he do the **בירור** but maybe she can provide the clarification needed to ratify it, and he need not do it independently.
- חידושי הריטב"א מסכת קידושין דף ה עמוד ב
- ולא משום דבאמרה היא מדינא ליהוו קדושין דהא **ודאי אמירה שלו בעינן דכתיב כי יקח איש ולא שתלקח אשה לאיש**, אלא טעמא דספיקא משום דחיישינן אף על פי שאמרה היא **כיון שנתן הוא שמא היה דעתו בנתינתו על סתם שלה וכאילו אמר לה הילך כמו שאמרת שתהא מקודשת לי, אף על פי שלא פירש כן** משום חומרא דאשת איש חיישינן להא מדרבנן לשוויה ספק מקודשת להצריכה גט, אבל אינו ספק גמור שהדין נותן יותר להתיר ומשום הכי לא תני ליה בהדיא בספק מקודשת, והלכתא כהאי איבעית אימא לחומרא.
- Can she provide the clarification of the intent to be mikadeish? We definitely require that he do the **בירור** and **provide the בירור** that he's being מקדש. But maybe he doesn't need to do it independently. Maybe giving it with her verbalization constitutes him being מברר. Or do we require his verbalization

צריך להיות שהקידושין תלויים רק על מעשיו- אפילו דברים צדדיים

ר' אברהם מן ההר
ומסתרא דוקא היכא דאינו מדבר עמה על עסקי קדושיה שהוא צריך לומר הרי את מקודשת לי לבאר שהכסף נותן לה בתורת קדושין והואיל והוא צריך לדבר אם היא דברה מה שמוטל עליו שהוא הלוקח הוי ספיקא אבל אם היה מדבר עמה על עסקי קדושיה שאינו צריך לדבר אלא תכף שנתן לה הכסף הויא מקודשת מקודשת ודאי שהרי הוא עשה כל המוטל עליו לעשות ואף על פי שהיא מדברת מה שאינו מטל עליה אין הזק בזה.

תוספות רי"ד מסכת קידושין דף ה עמוד ב
ואי בעית אימא נתן הוא ואמרה היא ספיקא וחיישינן מדרבנן פירש שיש לומר קדושין הן דומיא דשדה שבין אם המוכר אמר לו שדי מכורה לך בין אם הקונה אמר שדך מכורה לי במנה זה וקבל המוכר המנה קנה. או דילמא יש לומר שאני הכא דכתיב כי יקח איש שכל הלקיחה יעשה האיש בין הנתינה בין האמירה. ודוקא נתן הוא ואמרה היא הוה ספיקא אבל נתנה היא ואמר הוא אין כאן בית מיחוש אך אם היה אדם חשוב ואמר בהיא הנאה דקא מקבילנא מתנתך מקודשת לי כדבעינן למימר לקמן:

